

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudkyň JUDr. Evy Pechové a Mgr. Martiny Weissové ve věci

žalobce: **Ing. L. P.**

zastoupen advokátem JUDr. Arturem Ostrým
bytem Arbesovo náměstí 257/7, 150 00 Praha

proti
žalovanému:

Ministerstvo zemědělství
se sídlem Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2019, sp. zn. 26RP1859/2018-14112, č. j. 29535/2019-MZE-14112,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Státního zemědělského intervenčního fondu (dále jen „prvostupňový správní orgán“ nebo „SZIF“) ze dne 31. 10. 2017, č. j. SZIF/2017/0643786. Rozhodnutím prvostupňového správního orgánu byla žalobci uložena povinnost vrátit do 60 dnů finanční prostředky ve výši 903 891 Kč, které mu byly poskytnuty jako dotace v rámci Programu rozvoje venkova ČR, opatření I.3.1. záměr b) další odborné vzdělávání a informační činnost.
2. Žalovaný v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí nejprve shrnul předcházející skutkový stav věci. Uvedl, že v rámci 13. kola příjmu žádostí Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013 podal žalobce dne 14. 6. 2011 Žádost o dotaci reg. č. 11/013/1310b/672/000802 v opatření I.3.129535/2019-MZE-14112 2 Další odborné vzdělávání a informační činnost záměr b) Odborné vzdělávání. Tato žalobcova žádost o dotaci byla schválena a dne 17. 1. 2012 byla mezi žalobcem a SZIF na základě této žádosti podepsána Dohoda o poskytnutí dotace z Programu rozvoje venkova ČR (dále jen „Dohoda“). Podepsáním Dohody se žalobce zavázal k plnění podmínek stanovených Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 (dále jen „Pravidla“). Dotace ve výši 903 891 Kč byla žalobci vyplacena dne 3. 12. 2012.
3. Žalovaný poté vyložil, že SZIF dospěl v rámci *ex post* kontroly a při podrobném posouzení plnění podmínek a všech aspektů vzdělávacích akcí k závěru, že podmínky pro získání dotace byly splněny pouze zdánlivě nebo byly uměle vytvořeny, čímž žalobce jakožto příjemce dotace porušil podmínku kap. 3 písm. k) části A Pravidel, neboť celý projekt je personálně, majetkově či obsahem spojen se společností FORESTA SG, a.s., IČO 60735384. Prvostupňový správní orgán proto vydal dne 4. 9. 2013 Oznámení o uložení sankce ve výši 100 % příjemci dotace. Uvedl, že podle SZIF žalobce jako příjemce dotace porušil také podmínku kap. 8 bod 4) části B Pravidel. Rovněž z tohoto důvodu prvostupňový správní orgán vydal dne 4. 9. 2013 Oznámení o uložení sankce ve výši 100 % příjemci dotace. Žalovaný uvedl, že žalobce zaslal dne 30. 10. 2013 žádost o přehodnocení uložené sankce.
4. Žalovaný poukázal rovněž na to, že v rámci vykonané supervize č. 21/Z5400/2013, která se konala v době od 17. 6. 2013 do 10. 12. 2013, byl kontrolován další projekt žalobce, reg. č. 12/015/1310b/672/000219, a shrnul nedostatky zjištěné u tohoto projektu. U žádosti o dotaci reg. č. 12/015/1310b/672/000219 byla ukončena administrace z důvodu porušení kap. 3 písm. k) části A Pravidel a porušení kap. 8 bod 4) části B Pravidel. Uvedl, že zároveň bylo zjištěno, že projekt reg. č. 11/013/1310b/672/000802 byl koncipován stejným způsobem jako projekt reg. č. 12/015/1310b/672/000219; a tedy i v případě projektu reg. č. 11/013/1310b/672/000802 došlo ze strany příjemce dotace k porušení kap. 3 písm. k) části A Pravidel.
5. Žalovaný konstatoval, že na základě výše uvedených důvodů zahájil prvostupňový správní orgán dne 9. 11. 2015 s žalobcem správní řízení o uložení povinnosti vrátit dotaci ve výši 903 891 Kč, neboť projekt byl ukončen z důvodu porušení kap. 3 písm. k) části A Pravidel a porušení kap. 8 bod 4) části B Pravidel. Následně dne 31. 10. 2017 prvostupňový správní orgán vydal prvostupňové rozhodnutí, kterým žalobci uložil povinnost vrátit finanční

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

prostředky ve stanovené výši. Žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí brojil odvoláním.

6. K odvolacím námitkám týkajícím se vad řízení žalovaný především konstatoval, že správní spis obsahoval veškeré dokumenty vztahující se k projednávané věci včetně žádosti příjemce dotace o přehodnocení uložené sankce ze dne 30. 10. 2013. Žalovaný byl přesvědčen, že skutečnosti uvedené v této žádosti a následně i ve vyjádření žalobce k zahájenému řízení byly ze strany prvostupňového správního orgánu v prvostupňovém rozhodnutí řádně vypořádány. Žalovanému proto nebylo zřejmé, jakým způsobem mělo dojít k újmě na procesních právech žalobce. Přisvědčil žalobci pouze v tom, že správní spis neobsahoval dokumenty „Žádost příjemce dotace o přehodnocení uložené sankce k projektu reg. č. 12/015/1310b/672/000219“ a „stanovisko SZIF k této žádosti čj. SZIF/2014/0101341“; to však nepovažoval za vadu, neboť tyto dokumenty se týkaly jiného projektu žadatele, a tudíž byly také zařazeny do jiného spisu.
7. K odvolací námitce údajného nesplnění lhůty pro zahájení řízení o vrácení dotace žalovaný uvedl, že zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (dále jen „zákon o SZIF“), ve znění platném v době zahájení řízení o vrácení dotace, nestanovil v příslušném § 11a žádnou lhůtu pro zahájení řízení o vrácení dotace. Zároveň tento zákon neobsahoval ani žádná přechodná ustanovení, která by specifikovala, od kdy či na kdy zjištěné případy nesrovnalostí se má toto znění vztahovat; jediné přechodné ustanovení specifikovalo pouze to, že řízení zahájená před nabytím účinnosti zákona č. 179/2014 Sb. mají být dokončena dle stávajících předpisů. Na případy, v nichž řízení doposud zahájeno nebylo, se však toto přechodné ustanovení nevztahuje. Prvostupňový správní orgán tedy podle žalovaného byl oprávněn zahájit řízení v rámci lhůt stanovených přímo použitelnými předpisy EU.
8. Žalovaný odmítl argumentaci žalobce, že tímto postupem dochází k poškození jeho práv na základě retroaktivního použití zákona o SZIF, který v době vydání Oznámení o uložení sankce stanovil v § 11a odst. 3 věty druhé, že řízení o vrácení dotace lze zahájit nejpozději v kalendářním roce následujícím po prvotním zjištění nesrovnalosti podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství. Žalovaný poukázal i na to, že toto ustanovení vnitrostátního právního předpisu bylo v přímém konfliktu s čl. 3 odst. 1 prvního pododstavce nařízení Rady (ES, Euroatom) č. 2988/95, o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (dále jen „nařízení č. 2988/95“). Dovodil, že na projednávanou věc se uplatní čl. 3 odst. 1 první pododstavec nařízení č. 2988/95, podle nějž promlčecí doba pro uložení správního opatření činí čtyři roky od okamžiku, kdy došlo k nesrovnalosti, přičemž odvětvové předpisy smí tuto lhůtu zkrátit maximálně na tři roky; podle čl. 3 odst. 3 nařízení jsou členské státy oprávněny zakotvit lhůtu delší, nikoliv však kratší. Pokud by tedy byl na žalobcův případ aplikován § 11a odst. 3 zákona o SZIF ve znění účinném do 31. 12. 2014, došlo by k porušení uvedených ustanovení nařízení č. 2988/95. Vysvětlil, že v případě žalobce totiž došlo ke zjištění nesrovnalosti v roce 2013 a řízení o uložení vratky bylo zahájeno v roce 2015. Zdůraznil, že čtyřletá lhůta podle čl. 3 odst. 1 prvního pododstavce nařízení č. 2988/95 zachována byla. Dodal, že bezpochyby by byla zachována dokonce i nejkratší přípustná tříletá lhůta, kterou však v tomto případě žádný odvětvový předpis nestanovil. Měl za to, že pokud by za takových okolností byla aplikována vnitrostátní právní úprava stanovící pro žalobce příznivější lhůtu, na základě níž by správní opatření nebylo možno uložit, došlo by k výslovnému porušení čl. 3 odst. 1 a 3 nařízení č. 2988/95. K problematice střetu práva evropských společenství s právem

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

vnitrostátním žalovaný dále odkázal na judikaturu Evropského soudního dvora; připomněl také aplikační přednost práva EU. Co se dále týče žalobcem namítané lhůty 18 měsíců vyplývající z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 (dále jen „nařízení 1306/2013“), žalovaný uvedl, že v tomto případě se jedná pouze o lhůtu pořádkovou, jež byla členskými státy Evropskou komisí pouze doporučena a je přitom třeba vycházet i z celkového kontextu a cíle sledovaného právní úpravou; tedy nejde o speciální úpravu ve smyslu výše uvedeného čl. 3 nařízení č. 2988/95.

9. K odvolací námitce nesprávného posouzení skutkové stavu žalovaný uvedl, že v kap. 8 bod 4) části B Pravidel je uvedeno, že konečným uživatelem (účastníkem vzdělávací akce) je *fyzická nebo právnická osoba zpracovávající zemědělské produkty a výrobky, podnikající v zemědělství, potravinářství a lesnictví (či jejich zaměstnanec nebo osoba blízká) včetně výzkumných a vzdělávacích institucí činných v daných oborech*. Konstatoval, že z výpisu z obchodního rejstříku vyplývá, že společnost FORESTA SG, a.s. se zabývá převážně poradenskou a vzdělávací činností v oblasti lesnictví. Z toho podle žalovaného vyplývá, že žadatel splňuje podmínku konečného uživatele služby, avšak tato společnost využila vlastní licencovaný software ke vzdělávání vlastních zaměstnanců, které bude sloužit ke komerčním účelům. Zároveň žadatelem je žalobce, který má blízký vztah k uvedené společnosti. Žalovaný uvedl, že tím došlo k porušení podmínky kap. 3 písm. k) části A Pravidel.
10. Dále uvedl, že zaměstnanci společnosti FORESTA SG, a.s. byli jedinými účastníky všech vzdělávacích akcí, ačkoliv ve schváleném projektu žadatel uváděl, že se bude jednat o *vybrané účastníky, kteří jsou v dané problematice zorientovaní*, bez návaznosti na konkrétní společnost ani na způsob, jakým „zorientovaní účastníci“ budou osloveni nebo vybráni. Vzhledem k tomu, že místem realizace projektu bylo již od počátku sídlo společnosti FORESTA SG, a.s., žalovaný měl za to, že i výběr účastníků byl od počátku zaměřen na zaměstnance této společnosti. Uvedení zaměstnanci tak mohou v rámci poradenské činnosti, která je mj. předmětem podnikání dané společnosti, šířit informace získané na základě dotovaných vzdělávacích akcí za úplaty. Žalovaný nespороval, že podmínka týkající se minimálního počtu účastníků byla splněna. Předmětem projektu však bylo v převážné míře školení práce se softwarem. Ačkoliv v rámci vzdělávacích akcí byly i praktické ukázky a typové úlohy IT podpory výkonů odborného lesního hospodáře, byly tyto příklady předváděny právě na programech licencovaných společností FORESTA SG, a.s., se kterými budou zaměstnanci společnosti i v budoucnu pracovat. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce použil finanční prostředky poskytnuté z veřejných zdrojů na školení zaměstnanců s ním propojené společnosti, čímž získal výhodu, která není v souladu s cíli opatření I.3.1, a tím zároveň porušil podmínku uvedenou v kap. 3 písm. k) části A Pravidel.
11. Žalovaný konstatoval, že tématem projektu byla IT podpora výkonu lesního hospodáře, při které se zaměstnanci společnosti FORESTA SG, a.s. školili ve věcných oblastech týkajících se problematiky odborného lesního hospodáře, avšak používali přitom software licencovaný obchodní korporací FORESTA SG, a.s., jenž měl zaměstnancům sloužit k získání informací, které budou dále poskytovat za úplaty osobám hospodařícím v lesích. Cílem opatření však je zaměření na získávání, prohlubování a inovaci znalostí a dovedností v oblasti aktivit souvisejících s lesním hospodářstvím; nikoliv na školení poradců, kteří své znalosti využijí komerčně.

12. Žalovaný uvedl, že personální propojenost žalobce se společností FORESTA SG, a.s. je evidentní. Poukázal na kap. 11 části A Pravidel a na nařízení Rady (ES, Euroatom) č. 1995/2006 ze dne 13. 12. 2006 a nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 ze dne 21. 6. 2005. Shrnl, že žalobce je předsedou dozorčí rady společnosti FORESTA SG, a.s. a zároveň objednatelem seminářů pro odbornou lesnickou veřejnost na téma IT podpora výkonu odborného lesního hospodáře; místopředsdou dozorčí rady společnosti FORESTA SG, a.s. je R. P., který je zároveň zhotovitelem pořádání takových seminářů; dalším zhotovitelem (lektorem) byl Ing. S., jenž byl v době realizace a kontroly projektu OSVČ, avšak v minulosti byl zaměstnancem firmy FORESTA SG, a.s.; zároveň jedním z členů představenstva společnosti je manželka žalobce.
13. Žalovaný shrnul, že umělé vytvoření podmínek pro poskytnutí dotace spatřuje ve skutečnosti, že vzdělávací firma Ing. L. P., která podala žádost o dotaci, použila finanční prostředky poskytnuté z veřejných zdrojů na školení zaměstnanců propojené společnosti, kteří budou v rámci svého zaměstnání poskytovat získané informace za úplatu dalším osobám hospodařícím v lesích a k této činnosti budou používat software licencovaný společností FORESTA SG, a.s. Žalobce tedy porušil podmínku uvedenou v kap. 3 písm. k) části A Pravidel podmínek a administrace žádosti o dotaci byla ukončena.

II.

Obsah žaloby, vyjádření žalovaného, ústní jednání

14. Žalobce v podané žalobě předně odkázal na čl. 54 odst. 1 nařízení 1306/2013. Poukázal na to, že Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 9 Afs 280/2017 uvádí, že v nařízení stanovená 18 měsíční lhůta, ve které mají členské státy požádat o vrácení plateb, je lhůtou prekluzivní. Uvedl, že tvrzená „nesrovnalost“ byla v projednávaném případě zjištěna SZIF nejpozději ke dni oznámení uložení sankce příjemci dotace, tj. dne 4. 9. 2013; zpráva o vykonané supervizi ze strany SZIF je ze dne 10. 12. 2013; řízení o vrácení dotace vůči žalobci bylo zahájeno dne 9. 11. 2015; prvostupňové rozhodnutí o uložení povinnosti žalobci vrátit poskytnutou dotaci je ze dne 31. 10. 2017; a rozhodnutí žalovaného, kterým se rozhodnutí SZIF potvrzuje, je ze dne 10. 6. 2019. Dovodil, že prekluzivní 18 měsíční lhůta uplynula 18 měsíců po dni 4. 9. 2013, tj. dne 4. 3. 2015; do tohoto data však nebylo prvostupňovým správním orgánem ani zahájeno řízení o vrácení dotace, natož pak rozhodnuto o jejím vrácení, přičemž právě rozhodnutí o vrácení dotace lze pokládat za „žádost o vrácení neoprávněných plateb“ ve smyslu ve smyslu čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013. Žalobce shrnul, že správní orgány tedy do skončení prekluzivní lhůty nepožádaly žalobce o vrácení dotace. Namítal, že tvrzený nárok na její vrácení tedy uplynutím prekluzivní lhůty zanikl. Uvedl, že vrácení dotace tak nemůže být vůči němu požadováno a napadené rozhodnutí i jemu předcházející prvostupňové rozhodnutí je tedy nezákonné.
15. Dále uvedl, že se uplatní též § 34 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“). Namítal, že zahájení řízení ze dne 9. 11. 2015 ani následné prvostupňové rozhodnutí nebylo doručeno právnímu zástupci žalobce, ačkoliv byla příslušná plná moc ve spise založena. Ani jeden z těchto úkonů správního orgánu tedy nemůže mít vliv na běh lhůt, tj. nemohlo by způsobit stavení prekluzivní lhůty dle čl. 54 nařízení č. 1306/2013.
16. Žalobce byl přesvědčen, že bylo-li za této situace 1) zahájeno řízení o vrácení dotace, 2) vydáno rozhodnutí prvostupňového správního orgánu o vrácení dotace, 3) toto rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

potvrzeno žalovaným, jedná se o porušení přímo použitelného nařízení č. 1306/2013, konkrétně jeho čl. 54 odst. 1. Prvostupňové rozhodnutí i žalobou napadené rozhodnutí měl žalobce z tohoto důvodu za nezákonné. Žalobce shrnul, že žalovaný posoudil otázku běhu lhůty nesprávně a v rozporu s rozhodnutím Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 Afs 280/2017.

17. Žalobce dále uvedl, že na předmětnou situaci dopadá též čl. 5 nařízení Komise (EU) č. 65/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Žalobce předeslal, že se neztotožňuje s názorem správních orgánů, že dotace byla poskytnuta neoprávněně. Avšak vzhledem k tomu, že správní orgány požadují vrácení dotace výhradně z důvodů, které mají původ v extenzivním výkladu Pravidel ze strany těchto správních orgánů, žalobce uvedl, že je přesvědčen, že tvrzenou „chybu při vyplacení dotace“ nemohl odhalit. Vysvětlil, že ji nemohl odhalit zejména proto, že postupoval striktně dle Pravidel a nemohl v žádném případě předvídat, že správní orgány dospějí s odstupem času k jejich odlišnému výkladu, který je v rozporu s jejich jazykovým (slovním) vyjádření a je tedy nepřiměřeně extenzivní. Dodal, že nešlo o rozhodnutí v rámci zákonného správního uvážení, nýbrž o jeho zcela jasné překročení. Pokud tedy žalobce nemohl takový vývoj situace v době poskytnutí dotace předvídat, nemohl ani odhalit „chybu“ při poskytnutí dotace. Poukázal na skutečnost, že realizace projektu byla ze strany SZIF dvakrát kontrolována; ani v jednom z těchto případů nebylo shledáno žádné porušení Pravidel. Žalobce dospěl k závěru, že za této situace nemá povinnost dotaci vracet ve smyslu přímo použitelného čl. 5 odst. 3 nařízení č. 1698/2005. Namítal, že správní orgány k této skutečnosti nepřihlédly.
18. Žalobce rovněž konstatoval, že uložení sankce žalobci v podobě povinnosti vrátit 100% dotace je žalovaným odůvodňováno údajným porušením kap. 8 odst. 4 části B Pravidel. Zdůraznil však, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že žadatel splňuje podmínku konečného uživatele služby. Žalobce vyložil, že společnost FORESTA SG, a.s. je společností, která se zabývá zejména poradenskou a vzdělávací činností v oblasti lesnictví; z toho vyplývá, že je *výzkumnou či vzdělávací institucí v oboru lesnictví*, čímž naplňuje charakteristiku beneficianta ve smyslu kap. 8 odst. 4 části B Pravidel. Uvedl, že dne 30. 10. 2012 na dotaz společnosti FORESTA SG, a.s. odpověděla pracovnice SZIF, že beneficiantem může být mj. právnická osoba zabývající se službami v lesnictví (bez vlastnictví, nájmu lesa) a školení se zúčastnit její zaměstnanci. Pravidla přitom nestanoví jakékoliv doplňující podmínky, které by společnost FORESTA SG, a.s. jako beneficianta vylučovaly. Žalobce namítal, že z žalobou napadeného rozhodnutí nevyplývá, jak žalovaný dospěl k tomu, že šlo o vzdělávání zaměstnanců FORESTA SG, a.s. v práci s vlastním licencovaným softwarem, a absentuje zde odkaz na důkazy obsažené ve správním spise; totéž platí o argumentu, že tento software bude sloužit ke komerčním účelům. Namítal, že není zřejmé, odkud tyto závěry žalovaný čerpá, rozhodnutí je tedy v tomto směru naprosto nepřezkoumatelné. Dále měl žalobce za to, že za beneficianta ve smyslu kap. 8 odst. 4 části B Pravidel stejně tak mohou být pokládáni zaměstnanci FORESTA SG, a.s., kteří se projektu zúčastnili a kteří též splňují tyto podmínky Pravidel, neboť jsou zaměstnanci právnické osoby zabývající se vzděláváním v oboru lesnictví.
19. Žalobce nesouhlasil ani s dalším tvrzeným porušením Pravidel dle žalovaného, a to porušením kap. 3 písm. k) části A. Namítal, že závěry správních orgánů nemají oporu v textu Pravidel, který je závazný pro účastníky z hlediska poskytování dotací (a případného ukládání sankcí).

20. Vyložil, že projekt, na který byla dotace poskytnuta, se nazýval „*IT podpora výkonu odborného lesního hospodáře*“. Co se týče konkrétní náplně projektu, uvedl, že je třeba vycházet z jeho podrobné charakteristiky uvedené jednak v žádosti o dotaci a jednak ze sborníků, které obsahují podklad pro přednášky. Z tohoto popisu projektu vyplývá, že jde o vzdělávání směřující ke komplexnímu zvládnutí problematiky odborného lesního hospodáře. Předestřel okruhy přednášek; uvedl, že součástí vzdělávání v rámci projektu byla i praktická ukázka možného řešení IT podpory procesů odborného lesního hospodáře a správy lesního majetku včetně řešení typových úloh. Zopakoval, že závěry žalovaného, že šlo výhradně o školení na využití software licencovaného společností FORESTA SG, a.s. a že šlo o školení zaměstnanců této společnosti, které následně bylo využito ke komerčním účelům, nemají oporu v provedeném dokazování. Dodal, že tyto závěry žalovaného se nezakládají na pravdě. Uvedl, že žalovaný neodkazuje na žádný konkrétní software, kterého se školení mělo týkat, ani na konkrétní licenci, kterou má dle jeho tvrzení vlastnit FORESTA SG, a.s. Upozornil též na to, že za trvání projektu bylo naplnění účelu dotace dvakrát kontrolováno prvostupňovým správním orgánem, přičemž nebylo shledáno žádné pochybení. Zdůraznil, že závěry žalovaného nemají odporu ve spise a jsou překročením správního uvážení. Odkázal naopak na skutečnou náplň projektu, ze které jednoznačně vyplývá, že se nejednalo o školení k využití určitého software, nýbrž o komplexně pojaté přednášky k činnosti odborného lesního hospodáře. Jelikož naplnění účelu projektu bylo opakovaně kontrolováno, nejednalo se v žádném případě o zdánlivě či uměle vytvořené podmínky pro získání dotace.
21. Porušení Pravidel žalobce nespatořoval ani v tom, že účastníky vzdělávací akce bylo 8 zaměstnanců FORESTA SG, a.s. Uvedl, že podle kap. 8 odst. 4 části B Pravidel může být účastníkem vzdělávací akce mj. právnická osoba zpracovávající zemědělské produkty a výrobky, podnikající v zemědělství, potravinářství a lesnictví (či jejich zaměstnanec nebo osoba blízká) včetně výzkumných a vzdělávacích institucí činných v daných oborech. Kap. 8 odst. 8 části B Pravidel pak stanoví, že při realizaci záměru b) Odborné vzdělávání nebude počet účastníků na akci větší než 20 (včetně) a zároveň nebude menší než 5 (včetně). Pokud tedy v předmětném případě bylo účastníků akce 8, pak je to v souladu s Pravidly; současně z toho podle žalobce v žádném případě nelze vyvozovat „umělé splnění podmínek projektu“.
22. Žalobce rovněž uvedl, že v případě předmětného projektu nepřesahovala žádná z proplácených položek částku 500 000 Kč bez DPH. Žalobce proto dokládal splnění požadavku poptávky alespoň 3 dodavatelů prostřednictvím marketingového průzkumu. Uvedl, že rovněž požadavek nevyzvat osobu blízkou jím byl splněn. Ani jeden ze dvou lektorů v rámci projektu totiž nemá vůči žalobci vztah osoby blízké ve smyslu § 116 starého občanského zákoníku, v daném období platném. Ani jeden z těchto lektorů rovněž není „*firmou, ve které má žadatel nebo osoba blízká účast či ji zcela vlastní*“. Jsou to podnikatelé – fyzické osoby. Zopakoval, že z proplácených položek projektu žádná nepřesáhla částku 500 000 Kč bez DPH a že lektoři byly vybráni na základě marketingového průzkumu, čímž byl splněn požadavek transparentnosti, a dále nemají vztah k žalobci ve smyslu osoby blízké ani s ním nejsou ve střetu zájmů. Žalobce připustil, že je předsedou dozorčí rady společnosti FORESTA SG, a.s. Tato skutečnost však podle něj sama o sobě nezpůsobuje nenaplnění podmínek pro poskytnutí dotace dle Pravidel a žalovaný toto přesvědčivým způsobem v napadeném rozhodnutí nezdůvodnil. Uvedl, že společnost FORESTA SG, a.s. nebyla v rámci projektu osobou, které byly prostředky z veřejných zdrojů poskytovány. Dodal, že lektoři nejsou akcionáři FORESTA SG, a.s.;

společnost FORESTA SG, a.s. byla konečným uživatelem, přičemž podmínky pro to splňuje.

23. Žalobce rovněž namítal, že žalovaný užívá v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí pojmy, jejichž použití není řádně zdůvodněno; např. není zřejmé, co se rozumí pod pojmem „propojená společnost“. Uvedl, že není akcionářem ani členem statutárního orgánu společnosti FORESTA SG, a.s., nemůže tedy ovlivňovat obchodní vedení společnosti ani vykonávat hlasovací práva.
24. Podle žalobce proto závěr žalovaného o tom, že podmínky stanovené pro získání dotace byly v případě žalobce splněny pouze zdánlivě anebo byly uměle vytvořeny, nemá podklad v provedeném dokazování. Žalobce shrnul, že úvahy žalovaného, o které tento závěr opírá, se nezakládají na skutečnosti či jdou nad rámec Pravidel. Společnost FORESTA SG, a.s., případně její zaměstnanci splňují charakteristiku beneficienta dle Pravidel. Uvedl, že při posuzování oprávněnosti uložení sankce je přitom třeba vycházet pouze z textu Pravidel.
25. Žalobce navrhl soudu, aby zrušil žalobou napadené rozhodnutí.
26. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 31. 10. 2019 uvedl, že lhůta čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 je stanovena jako lhůta pořádková ve specifickém vztahu mezi EU a platební agenturou. Odmítl, že by se jednalo o lhůtu prekluzivní. Uvedl, že prekluze nastává pouze tam, kde to právní norma výslovně stanoví; v čl. 54 nařízení č. 1306/2013 však prekluzivní lhůta obsažena není. Dodal, že tento závěr vyplývá i z kontextu a cíle sledovaného právní úpravou, jakož i z výkladu systematického. Tento závěr lze vyčíst i s přihlédnutím k dopadům na rozdělení finančních důsledků mezi členskými státy a rozpočtem EU v případě, kdy neoprávněné platby nejsou získány ve stanoveném časovém rámci. Naopak zdůraznil, že pro uvedený právní vztah platí nařízení č. 2988/95, které v čl. 3 odst. 1 stanoví obecnou lhůtu k vymáhání. Členské státy jsou v souladu s čl. 3 odst. 3 nařízení č. 2988/95 oprávněny stanovit si lhůtu k vymáhání neoprávněně vyplacených prostředků odlišnou od tohoto ustanovení – buď kratší, ne však kratší než 3 roky, nebo lhůtu delší. Žalovaný uvedl, že postupuje při poskytování dotací dle zákona o SZIF a dle přímo použitelných předpisů EU, případně také dle správního řádu, a poukázal na § 11a odst. 1 zákona o SZIF, ve znění do 31. 12. 2014. Jelikož dotace byla vyplacena dne 3. 12. 2012, lhůta k zahájení řízení o vrácení dotace vzhledem k tomu, že SZIF zahájil řízení o vrácení dotace dne 9. 11. 2015, nemohla uběhnout. Žalovaný tedy shrnul, že lhůta stanovená čl. 3 nařízení č. 2988/95 k zahájení řízení byla dodržena.
27. Žalovaný dále připustil, že řízení předcházející vydání žalobou napadeného rozhodnutí trpí vadami, neboť prvostupňový správní orgán v jeho průběhu doručoval oznámení o zahájení řízení v rozporu s § 34 odst. 2 správního řádu přímo žalobci namísto jeho zmocněného zástupce. Měl však za to, že tyto vady nevedou k závěru o nezákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí. Poukázal na to, že žalobce v návaznosti na zahájení řízení dne 30. 11. 2015 sám nahlédl do spisu a dne 14. 12. 2015 se prostřednictvím zástupce vyjádřil k zahájení řízení, resp. k důvodům uvedeným v oznámení o zahájení řízení. Ačkoliv tedy bylo oznámení o zahájení řízení doručeno pouze žalobci, podle dalšího postupu v řízení se s ním zjevně seznámil i jeho zástupce, který se dne 14. 12. 2015 vyjádřil k zahájení řízení a důvodům pro vydání rozhodnutí prvostupňového správního orgánu. Žalovaný uvedl, že toto procesní pochybení tedy zjevně nevedlo k omezení procesních práv žadatele. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 60/2016. Uvedl rovněž, že jelikož se zástupce žalobce jednoznačně seznámil s oznámením o zahájení řízení, má

žalovaný za to, že lhůta byla dodržena, což má za následek i její přerušení ve smyslu čl. 3 odst. 1) nařízení č. 2988/95. Žalovaný nesouhlasil s argumentací žalobce rozsudkem sp. zn. 9 Afs 280/2017. Podotkl rovněž, že jeho výklad je v souladu s ochranou finančních zájmů EU. Uvedl, že pokud by měl soud pochybnosti o tomto logickém výkladu, nezbývalo by než věc předložit Soudnímu dvoru EU jako předběžnou otázku.

28. Žalovaný odmítl rovněž námitku týkající se čl. 5 odst. 3 nařízení č. 65/2011. Uvedl, že SZIF provedl platbu dne 3. 12. 2012 zcela v souladu s Pravidly poté, co žadatel předložil žádost o proplacení. Ke zjištění nedostatků došlo až v rámci vykonané supervize č. 21/Z5400/2013, která se týkala projektu reg. č. 12/015/1310b/672/000219. Uvedl, že čl. 5 odst. 3 nařízení 65/2011 se týká zjevných chyb, respektive okolností, které ani v nejmenším nebyly chybou příjemce dotace. Čl. 5 nařízení 65/2011 je obdobou § 15 odst. 1 písm. c) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Uvedl, že ve schváleném projektu žalobce uváděl, že se bude jednat o vybrané účastníky, kteří jsou v problematice zorientováni, bez návaznosti na konkrétní společnost, z čehož plyne, že SZIF nemohl při administraci žádosti o dotaci odhalit, že společnost FORESTA SG, a.s. bude z veřejných zdrojů školit vlastní zaměstnance, aby informace získané na seminářích mohla za úplatu dále poskytovat.
29. Odmítl taktéž námitku týkající se kap. 8 odst. 4 části B Pravidel. Žalovaný měl za to, že zjevným porušením smyslu dotačního titulu je, že žalobce a společnost FORESTA SG, a.s. nesplnila podmínku uvedenou v kap. 3 písm. k) části A Pravidel, neboť využila vlastní licencovaný software ke vzdělávání vlastních zaměstnanců. Zaměstnanci tedy mohou v obecné rovině být beneficiáři, ale nikoli za situace, kde se zaměstnanci FORESTA SG, a.s. školí na software licencovaný společností FORESTA SG, a.s.
30. Společnost FORESTA SG, a.s. z veřejných zdrojů proškolila vlastní zaměstnance tak, aby informace získané na seminářích mohla za úplatu dále poskytovat beneficiářům definovaným v kap. 8 odst. 4 Pravidel a společnost či zaměstnanci mohli vykonávat poradenskou činnost nebo činnost zpracovatele projektu v jiných dotačních opatřeních. Uvedl, že software, který byl při školení používán, je v nabídce produktů, které společnost FORESTA SG, a.s. nabízí na internetových stránkách, tzn., že se jedná o software licencovaný obchodní společností FORESTA SG, a.s. Konkrétně se jedná o software Správa a používání údajů o lesních pozemcích z LHP, Vedení lesní hospodářské evidence, Oceňování majetku a pořizování podkladů pro uplatnění náhrad nebo Uplatňování náhrad za škody. Dodal, že odkaz na tyto softwarové programy je veden ve správním spise SZIF. Uvedl rovněž, že projekt byl zaměřen na téma Řízení lesní výroby a jeho IT podpora. Účastníky všech vzdělávacích akcí bylo pouze 8 vybraných zaměstnanců společnosti FORESTA SG, a.s. Žalobce jakožto příjemce dotace byl v rozhodném období podání žádosti o dotaci a realizace projektu předsedou dozorčí rady FORESTA SG, a.s., a členy představenstva uvedené společnosti byli manželka žalobce a jeho tchán, lektorem byl (vedle Ing. S.) také R. P., místopředseda dozorčí rady FORESTA SG, a.s. Uvedl, že proto není možné konstatovat, že mezi žalobcem a společností FORESTA SG, a.s. není žádný přímý vztah, který by měl vliv na obchodní vedení společnosti.
31. Žalovaný navrhl soudu, aby nedůvodnou žalobu zamítl.
32. V doplnění vyjádření ze dne 30. 6. 2021 žalovaný poukázal na jiné žaloby vedené u zdejšího soudu, jejichž předmětem je mj. otázka prekluze práva vymáhat vrácení

neoprávněně vyplacené dotace. Poukázal také na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2021, č. j. 14 A 75/2020-48, který se posouzením povahy lhůty podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 zabýval ve světle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2017, sp. zn. 9 Afs 280/2017.

33. Na ústním jednání dne 23. 3. 2022 právní zástupkyně žalobce setrvala na svém stanovisku, stručně zopakovala podstatné žalobní námitky a zejména zdůraznila prekluzivní charakter lhůty v čl. 54 nařízení č. 1306/2013 s tím, že se s právním posouzením věci přijatým v rozhodnutí Městského soudu v Praze v rozhodnutí ze dne 24. 6. 2021, č. j. 14 A 75/2020-55, neztotožňuje. Podle názoru právní zástupkyně se v citovaném rozhodnutí soud řádně nevypořádal se vzájemným vztahem lhůt obsažených v čl. 54 nařízení č. 1306/2013 a v čl. 3 nařízení č. 2988/1995. Upozornila, že ani rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 Afs 280/2017 nepojednávalo o vztahu obou dotčených lhůt. K již v žalobě uplatněné námitce nesprávně zjištěného skutkového stavu poukázala na to, že ve správním spise není uveden konkrétní název software, jenž měl být žalobcem zneužit; dále v žalobou napadených rozhodnutích absentují informace o tom, jaké konkrétní informace byly zaměstnanci společnosti Foresta SG, a. s. během dotovaných školení získány. Právní zástupkyně žalobce soudu na jednání krátkou cestou předala písemné vyjádření, jímž reagovala na předchozí podání žalovaného.
34. Žalovaný na ústním jednání rovněž setrval na procesním stanovisku a odkázal na odůvodnění žalobou napadených vyjádření s tím, že se naopak od právní zástupkyně žalobce s právním posouzením charakteru lhůty stanovené v čl. 54 nařízení č. 1306/2013 v rozhodnutí Městského soudu v Praze v rozhodnutí ze dne 24. 6. 2021, č. j. 14 A 75/2020-55, ztotožňuje.
35. Soud na ústním jednání k návrhu žalobce k důkazu přečetl výpisy z Centrálního depozitáře cenných papírů týkající se společnosti FORESTA SG, a. s., pořízených dne 14. 6. 2019, z nichž vyplývá, že majiteli cenných papírů společnosti jsou Ing. V. Z. a Ing. M. Š. Soud taktéž k důkazu přečetl listiny předložené právní zástupkyní žalobce, jejichž obsahem byly výdaje spojené s činností lektorů a tlumočnicků současně s výukovými materiály vynaložené žalobcem ve dnech 30. 1. 2012 a 1. 6. 2011. K důkazu bylo přečteno i šest sborníků IT podpory výkonu odborného lesního hospodáře pro období května 2012. Co se týče dalších, v žalobě navržených důkazů soud toliko konstatoval, že se jedná o podklady založené již ve správních spisech a s ohledem na skutečnost, že žalobcem nebyla sporována ani jejich věrohodnost ani obsah, nýbrž jen zjištění z nich učiněná správními orgány, soud je k důkazu neprovedl.

III.

Posouzení žaloby

36. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)].
37. Žaloba není důvodná.
38. Soud předně uvádí, že otázkou prekluze, resp. posouzením povahy lhůty podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 se Městský soud v Praze již zabýval, zejména v rozsudku ze dne 24.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

6. 2021, č. j. 14 A 75/2020-55. Soud přitom neshledal žádný důvod odchýlit se od v tomto rozsudku již vyslovených závěrů.

39. Podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 *v případě neoprávněných plateb v důsledku nesrovnalosti nebo nedbalosti požádají členské státy u příjemce o vrácení těchto plateb do 18 měsíců poté, co byla schválena kontrolní zpráva nebo podobný doklad konstatující, že došlo k nesrovnalosti, popřípadě poté, co tuto zprávu nebo podobný dokument obdržela platební agentura či subjekt odpovědný za zpětné získávání daných plateb. Odpovídající částky se v okamžiku podání žádosti o vrácení plateb zaznamenají do knihy dlužníků platební agentury.*

40. Podle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95 *promlčecí doba pro zahájení stíhání činí čtyři roky od okamžiku, kdy došlo k nesrovnalosti uvedené v čl. 1 odst. 1. Odvětvové předpisy mohou stanovit i kratší lhůtu, která však nesmí být kratší než tři roky.*

V případě pokračujících nebo opakovaných nesrovnalostí běží promlčecí doba ode dne, ke kterému nesrovnalost skončila. V případě víceletých programů běží promlčecí doba v každém případě až do definitivního ukončení programu.

Promlčecí doba pro stíhání se přerušuje každým úkonem příslušného orgánu oznámeným dané osobě, který se týká vyšetřování nebo řízení o nesrovnalosti. Promlčecí doba začíná znovu běžet od provedení každého úkonu způsobujícího přerušování.

Promlčení však nastane nejpozději ke dni, v němž uplynula lhůta rovnající se dvojnásobku promlčecí doby, aniž příslušný orgán uložil sankci, s výjimkou případů, kdy bylo řízení podle čl. 6 odst. 1 pozastaveno.

41. Žalobce namítal, že právo požadovat vrácení dotace zaniklo podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 uplynutím lhůty 18 měsíců ode dne oznámení uložení sankce příjemci dotace, tj. dne 4. 9. 2013, kdy nejpozději SZIF zjistil tvrzenou nesrovnalost. K zániku proto mělo dojít dne 4. 3. 2015, tj. před zahájením řízení o vrácení dotace, jakož i před vydáním prvostupňového i druhostupňového rozhodnutí. Mezi účastníky řízení je tedy sporné, zda právo žádat vrácení dotace zaniklo před zahájením řízení o vrácení dotace.

42. Soud nejprve zjišťoval účinnou právní úpravu, poté zkoumal, zda lhůta skutečně uplynula marně, a v závěru se zabýval účinky jejího marného uplynutí.

43. Z čl. II. bodu 1. Dohody vyplývá, že předmětná dotace byla žalobci poskytnuta mj. na základě nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, o financování Společné zemědělské politiky (dále jen „nařízení č. 1290/2005“). Toto nařízení bylo zrušeno čl. 119 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 ke dni 1. 1. 2014, přičemž dle čl. 119 odst. 2 nařízení č. 1306/2013 platí, že odkazy na zrušená nařízení se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze III. V souladu s touto tabulkou byly čl. 32 a 33 starého nařízení nahrazeny čl. 54, čl. 55 a čl. 56 (nového) nařízení č. 1306/2013.

44. Ustanovení čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 stanovuje povinnost členského státu požádat příjemce neoprávněné platby o její vrácení do 18 měsíců poté, co byla schválena kontrolní zpráva nebo podobný doklad konstatující, že došlo k nesrovnalosti.

45. Běhu této lhůty se věnoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57, v bodech [48] a [49]: „[P]rvotní zjištění, resp. sepis kontrolního listu či protokolu, lze za schválení kontrolní zprávy, se kterým Nařízení č. 1306/2013 spojuje běh prekluzivní lhůty práva požádat o vrácení dotace považovat pouze za předpokladu, že kontrolovaná osoba námitky nepodala, a to marným uplynutím lhůty pro podání námitek. Pokud jsou podány

námítky, pak lze za schválení kontrolní zprávy považovat až rozhodnutí, kterým bylo o těchto námitkách rozhodnuto [...]. Právní moc tohoto rozhodnutí lze proto v projednávané věci považovat za schválení kontrolní zprávy, tj. počátek běhu prekluzivní lhůty ve smyslu čl. 54 Nařízení č. 1306/2013. Rozhodnutí, kterým oprávněný správní orgán požádal o vrácení dotace ve výši 448 429,86 Kč (rozhodnutí Fondu ze dne 5. 5. 2014, doručené žalobci dne 13. 5. 2014), bylo tedy vydáno a zejména žalobci doručeno v rámci zde uvedené 18ti měsíční prekluzivní lhůty. Pokud by byl na žalobcův případ aplikován § 11a odst. 3 zákona č. 256/2000 Sb., došlo by i k porušení Nařízení č. 1306/2013.“

46. Soud souhlasí s žalobcem, že nesrovnalosti byly správním orgánem bezpochyby odhaleny nejpozději při vydání dvou oznámení o uložení sankce příjemci dotace ze dne 4. 9. 2013, kterými bylo žalobci oznámeno, že za porušení/nedodržení podmínek Pravidel/Dohody byla uložena sankce kategorie „C“ ve výši 100 %. Žalobce podal žádost o přehodnocení sankce ze dne 30. 10. 2013, přičemž ze správního spisu nevyplývá, zda a případně jak byla tato žádost vyřízena. SZIF následně zahájil řízení o vrácení dotace oznámením ze dne 9. 11. 2015, doručeným žalobci dne 19. 11. 2015.
47. Ode dne 4. 9. 2013 tak začala běžet lhůta 18 měsíců pro vydání prvostupňového rozhodnutí podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013, která uplynula dne 4. 3. 2015. Jednalo se o uplynutí marné, protože řízení bylo zahájeno teprve dne 19. 11. 2015 a prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 31. 10. 2017.
48. Je však otázkou, jaké účinky marné uplynutí lhůty dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 působí. Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku, bod [29], konstatoval, že lhůta je propadná: *„[N]ové Nařízení zavedlo pro žádost o vrácení neoprávněných plateb 18 měsíční prekluzivní lhůtu počínající běžet poté, co byla schválena kontrolní zpráva nebo podobný doklad konstatující, že došlo k nesrovnalosti, popřípadě poté, co tuto zprávu nebo podobný dokument obdržela platební agentura či subjekt odpovědný za zpětné získávání daných plateb.“* Nejvyšší správní soud označil lhůtu za prekluzivní bez dalšího, proto již čtrnáctý senát zdejšího soudu v rozsudku ze dne 24. 6. 2021, č. j. 14 A 75/2020-55, provedl vlastní podrobnější rozbor, který lze vztáhnout i na tuto věc.
49. Ustanovení čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 je novinkou oproti čl. 32 odst. 5 a 33 odst. 8 nařízení č. 1290/2005, které neupravují prekluzi práva, ale umožňují Komisi připsat neprávem vyplacené finanční prostředky k tíži členského státu (viz výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu, bod [30]), a které jsou nově upraveny v čl. 54 odst. 2 nařízení č. 1306/2013.
50. Členský stát je dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 povinen (v anglickém znění je použito sloveso „shall“) požádat příjemce do 18 měsíců od zjištění nesrovnalosti o vrácení poskytnuté dotace. Evropský zákonodárce nic neuvádí o následcích nesplnění této lhůty. Bylo-li jeho záměrem zakotvit prekluzivní lhůtu, pak musí být tento úmysl rozumně vyvoditelný, a to buď přímo z výslovného znění právní úpravy, např. tak jak to činí čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95, nebo alespoň z navazujících výkladových metod.
51. Ze systematického výkladu tohoto článku vyplývá, že lhůta se týká vztahu mezi členským státem a EU, neboť je spojena s povinností členského státu vymáhat neoprávněnou platbu z rozpočtu EU. Ustanovení čl. 54 odst. 2 nařízení č. 1306/2013 určuje, komu půjde k tíži, pokud ke zpětnému získání plateb nedojde ve lhůtě 4 nebo 8 let od podání žádosti o vrácení, a odst. 3 zakládá právo členských států ve vymáhání plateb nepokračovat, jsou-li pro tento postup dány důvody.

52. Z hlediska hodnotového pozadí čl. 54 nařízení č. 1306/2013, jež spočívá ve stanovení lhůt směřujících k co možná nejrychlejšímu vrácení neoprávněné dotace (shodně rozsudek Soudního dvora EU ze dne 8. 5. 2019, C 580/17 – Järvelaev, bod 96), by nedávalo smysl, aby lhůta dle odst. 1 byla bez dalšího propadná. Marným uplynutím lhůty 18 měsíců by totiž došlo k zániku práva členského státu vymáhat vrácení dotace a finanční důsledky této nečinnosti by dle odst. 2 nesl z 50 % členský stát a z 50 % rozpočet EU.
53. Ani preambule nařízení, a zejména její bod 39, neuvádí nic o tom, že lhůta stanovená v čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 slouží k ochraně právní jistoty příjemců dotace. Preambule v bodu 39 odkazuje na nařízení č. 2988/95, jež v čl. 3 odst. 1 stanoví promlčecí lhůtu (mající však účinky prekluzivní lhůty) pro zahájení řízení o vrácení dotace ve výši 4 let od vzniku nesrovnalosti; dle odst. 3 si členské státy ponechávají možnost uplatňovat delší lhůtu, než která je uvedena v odstavci 1 nebo odstavci 2. Této možnosti tuzemský zákonodárce využil, když v § 11a odst. 1 zákona o SZIF stanovil, že SZIF zahájí řízení o vrácení dotace nejpozději do 10 let ode dne jejího vyplacení. Jedná se tedy o zákonnou objektivní prekluzivní lhůtu pro zahájení řízení o vrácení dotace.
54. Soud se na základě výše uvedeného přiklonil k logickému a podrobnému rozboru dané otázky provedené v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2021, č. j. 14 A 75/2020-55, naopak se soud neztotožnil se závěrem Nejvyššího správního soudu, že lhůta 18 měsíců je lhůtou propadnou; dle názoru soudu tedy jde o lhůtu pořádkovou, upravující vztah mezi členským státem a EU. Ustanovení čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 nepřipouští odlišný jazykový, systematický nebo teleologický výklad. Soud má proto za to, že jde o *Acte clair* ve smyslu rozsudku Soudního dvora EU ze dne 6. 10. 1982, C-283/81 – CILFIT: „Konečně správné použití práva Společenství může být tak zřejmé, že neponechává prostor pro žádnou rozumnou pochybnost o způsobu vyřešení položené otázky. Dříve, než vnitrostátní soud rozhodne o tom, že takováto situace vznikla, musí si být jist, že stejnou jistotu by měly soudy ostatních členských států a Soudní dvůr. Pouze v případě, že jsou tyto podmínky splněny, se může vnitrostátní soud zdržet položení této otázky Soudnímu dvoru a vyřešit ji na vlastní zodpovědnost.“
55. Městský soud v Praze tuto jistotu nabyt. Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 9 Afs 280/2017 bez bližšího odůvodnění označil lhůtu za prekluzivní, zatímco Soudní dvůr EU povahu lhůty doposud vůbec nezkoumal, pouze lhůtu 18 měsíců okrajově zmínil v rozsudku ze dne 8. 5. 2019, C 580/17 – Järvelaev, bod 95. Městský soud je přesvědčen, že kdyby předmětem řízení před těmito soudy byla otázka povahy lhůty podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013, pak by tyto soudy rozhodly stejně jako Městský soud v Praze. Metody výkladu jsou obdobné, nezávisle na tom, zdali jde o výklad práva EU nebo práva vnitrostátního. Soud proto předběžnou otázku Soudnímu dvoru EU nepoložil. Pro úplnost městský soud dodává, že není soudem, který by byl dle čl. 267 písm. b) Smlouvy o fungování EU povinen podat předběžnou otázku k Soudnímu dvoru EU. Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, který je vrcholným soudem majícím povinnost předběžnou otázku položit, shledá-li, že je výklad práva EU nejasný. Do práva žalobce na zákonného soudce tak nemůže být tímto postupem soudu zasaženo.
56. Soud uzavírá, že marné uplynutí lhůty 18 měsíců nezpůsobilo zánik práva správního orgánu požadovat po žalobci vrácení dotace. Podstatné je, že prvostupňový správní orgán zahájil řízení o vrácení dotace ve lhůtě 10 let podle § 11a odst. 1 zákona o SZIF, jejíž běh započal vyplacením dotace žalobci dne 3. 12. 2012. O dodržení této lhůty není sporu.

57. Vzhledem k výše uvedenému není podstatné, zda se lhůta přerušila nebo naopak nepřerušila v důsledku vadného doručování žalobci. Soud však pro úplnost konstatuje, že prvostupňový správní orgán postupoval nesprávně, v rozporu s § 34 odst. 2 správního řádu, doručoval-li oznámení o zahájení řízení pouze přímo žalobci a nikoli jeho zástupci. Ze správního spisu však rovněž vyplývá, že zástupce žalobce se o oznámení (včas) dozvěděl a žalobce se prostřednictvím svého zástupce k zahájení řízení také vyjádřil. I přes uvedené pochybení tak byla procesní práva žalobce v řízení zachována. Žalobce ostatně ani neuvádí, jakým konkrétním způsobem měl být tímto postupem SZIF zkrácen na svých právech. Soud proto přisvědčuje žalovanému, že se nejedná o takové porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které má nebo by mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.
58. Soud proto tuto žalobní námitku neshledal důvodnou.
59. Žalobce dále namítal, že nemá povinnost dotaci vracet v souladu s čl. 5 odst. 3 nařízení Komise (EU) č. 65/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.
60. Podle tohoto ustanovení, které dnes již ani není účinné, neboť bylo zrušeno nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 640/2014, *povinnost vrátit částku uvedená v odstavci 1 se neuplatní, pokud byla platba provedena omylem příslušného orgánu nebo jiného orgánu a pokud příjemce nemohl chybu přiměřeným způsobem odhalit.*
- Pokud se však chyba týká skutečností rozhodných pro výpočet dotyčné platby, použije se první pododstavec pouze v případě, že rozhodnutí o vrácení nebylo sděleno do 12 měsíců od provedení platby.*
61. Soud dodává, že nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 bylo zrušeno nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013, k němuž existuje prováděcí nařízení Komise (EU) č. 809/2014, jehož čl. 7 odst. 3 je v podstatě totožný s výše citovaným čl. 5 odst. 3 nařízení Komise (EU) č. 65/2011.
62. Soud předesílá, že skutečnost, zda došlo k neoprávněnému poskytnutí dotace či nikoliv, a zda tedy má být vrácena, je vypořádána níže. Pro posouzení této námítky je však podstatné toliko to, zda by v případě, že by poskytnutí bylo neoprávněné, byl žalobce povinen platbu vracet. Žalobce namítá, že nikoliv, neboť tvrzenou „chybu při vyplacení dotace“ nemohl odhalit, a poukazuje rovněž na to, že realizace projektu byla SZIF dvakrát kontrolována.
63. Soud uvádí, že již jen tato skutečnost napovídá tomu, že uvedený čl. 5 by se na věc žalobce nevztahoval. Soud totiž v tomto přisvědčuje žalovanému, že čl. 5 odst. 3 nařízení Komise (EU) č. 65/2011 směřuje na zjevné chyby, resp. okolnosti, které nebyly chybou příjemce dotace nýbrž omylem příslušného orgánu. O takovou situaci však v nyní posuzované věci zjevně nejde; správní orgány nedostatky zjistily až následně, v rámci vykonané supervize, a pochybení shledaly na straně žalobce.
64. Soud má za to, že pokud SZIF při vyřizování žádosti žalobce o poskytnutí dotace nevyhodnotil projekt žalobce jako vadný, neznamená to, že mu musí být dotace vyplacena nebo nemůže být požadováno její vrácení. Podmínky pro přiznání dotace i účel daného projektu totiž musí být plněny po celou dobu trvání závazku. Jinými slovy, nesplňuje-li žadatel podmínky pro výplatu dotace, není nikterak rozhodné, zda tyto skutečnosti existovaly již při uzavírání dohody, nebo vznikly až při realizaci předmětné akce. Rovněž

tak skutečnost, že poskytovatel dotace měl k dispozici veškeré materiály související s posuzováním konkrétního projektu, na který byla dotace požadována, přesto bez výhrad uzavřel s žalobcem Dohodu a ani při následných kontrolách neshledal pochybení, nevede sama o sobě automaticky, bez dalšího, k závěru o tom, že se jedná o pochybení poskytovatele dotace. Uvedené ustanovení ostatně dodává, že by se muselo jednat o chybu, kterou příjemce dotace nemohl přiměřeným způsobem odhalit. Pokud se však žalobce svým vlastním postupem dopustil porušení Pravidel, jistě tuto chybu „mohl odhalit“. Otázka, zda se žalobce porušení Pravidel dopustil, je však předmětem jiné žalobní námítky.

65. Soud k tomu dále poukazuje na úvahy Nejvyššího správního soudu týkající se ochrany legitimního očekávání, které lze podle názoru zdejšího soud vztáhnout také na podmínky použití čl. 5 nařízení Komise (EU) č. 65/2011. Jak uvedl Nejvyšší správní soud „*[p]řiznáním dotace vzniká příjemci nárok, či legitimní očekávání, že mu bude dotace vyplacena v souladu s podmínkami stanovenými dohodou o poskytnutí dotace (případně v rozhodnutí o poskytnutí dotace). Tento nárok lze totiž presumovat pouze v případě, že jsou skutečně splněny veškeré podmínky pro poskytnutí dotace.*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2016, č. j. 6 Afs 275/2015-39). Samotná skutečnost, že v konkrétním případě byl poskytovatel dotace v době před uzavřením dohody obeznámen s indiciemi, které mohly vést k předpokladu o porušení Pravidel při realizaci projektů, neznamená, že by se příjemce dotace vždy a za každých okolností mohl v řízení o ukončení administrace žádosti o dotaci úspěšně dovolávat zásady legitimního očekávání. Jestliže se příjemce dotace svým postupem zjevně dopustil porušení Pravidel, nemůže se zásady ochrany legitimního očekávání dovolávat (srov. již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2016, č. j. 6 Afs 275/2015-39).
66. Soud proto shledal i tuto žalobní námitku nedůvodnou.
67. Žalobce dále rozporoval, že nastaly důvody pro uložení sankce, tedy že by porušil kap. 8 odst. 4 části B Pravidel, která zakotvuje, kdo je beneficentem, tzn. konečným uživatelem (účastníkem vzdělávací akce) a rovněž tak kap. 3 písm. k) části A Pravidel, podle které nelze dotaci poskytnout také v případě, že bude zjištěno, že podmínky stanovené pro získání dotace byly splněny jen z části nebo zdánlivě anebo byly uměle vytvořeny a žadatel tak získal výhodu, která není v souladu s cíli a podmínkami opatření, Pravidel či Dohody.
68. Porušení kap. 3 písm. k) části A Pravidel, tedy umělé vytvoření podmínek pro poskytnutí dotace, správní orgány spatřovaly v tom, že vzdělávací firma žalobce, která podala žádost o dotaci, použila finanční prostředky poskytnuté z veřejných zdrojů na školení zaměstnanců propojené společnosti, kteří budou v rámci svého zaměstnání poskytovat školením získané informace za úplatu dalším osobám hospodařícím v lesích, a k této činnosti budou používat software licencovaný společností FORESTA SG, a.s.
69. Žalobce sice závěry správních orgánů zpochybňuje, jeho argumentace však nesměřuje k samotné podstatě daného problému a především zůstává pouze v obecné rovině. Žalobce namítá, že není pravda, že šlo o školení výhradně na využití software společnosti FORESTA SG, a.s., a že šlo o školení zaměstnanců této společnosti, které bylo následně využito ke komerčním účelům. Žalobce však toto tvrzení správních orgánů rozporuje pouze obecně, když popisuje náplň daných školení, nebo vůbec, když například toliko uvádí, že společnost FORESTA SG, a.s. splňovala podmínky beneficenta, avšak k tomu, že se školení zúčastnilo pouze 8 vybraných zaměstnanců této společnosti, se nevyjadřuje.

70. Soud je dále přesvědčen o tom, že správními orgány popsaná situace, vyplývající z majetkové i personální propojenosti nejen žalobce, nýbrž celého projektu se společností FORESTA SG, a.s., vede k jasným závěrům o tom, že podmínky pro poskytnutí dotace byly pouze zdánlivé, resp. žalobcem uměle vytvořené. Soud v úplnosti odkazuje na argumentaci správních orgánů (zejm. str. 8 a 9 žalobou napadeného rozhodnutí a 4 a 5 prvostupňového správního rozhodnutí). Soud zdůrazňuje zejména zjištění správních orgánů o tom, že účastníky všech vzdělávacích akcí bylo pouze 8 vybraných zaměstnanců společnosti FORESTA SG, a.s., se kterou je žalobce spojen, o tom, že předmětem projektu bylo – ne nezbytně výlučně, avšak v podstatné míře – školení na software licencovaný právě touto společností, a že uvedenému odpovídal i výběr lektorů, kteří byli rovněž s touto společností propojeni, uvedená zjištění v dané věci jsou zcela dostačující a není zapotřebí nad rámec se zabývat a zkoumat přesně jaké konkrétní informace jim byly na školení poskytnuty. Správní orgány detailně popsaly provázanost žalobce se společností FORESTA SG, a.s., uvedly také obchodní zaměření této společnosti a její podnikatelskou činnost. Co se týče personální propojenosti, žalobce se mylí, domnívá-li se, že je k jejímu naplnění nutné, aby žalobce byl akcionářem nebo členem statutárního orgánu. Žalobce je předsedou dozorčí rady této společnosti, členem představenstva je jeho manželka; tyto skutečnosti ostatně vyplývají již jen z výpisu z obchodního rejstříku. Správní orgány však poukázaly i na další rodinné vazby (např. tchána žalobce) a se společností byli propojeni i další spolupracovníci či dodavatelé v rámci projektu. Žalobcův projekt tak zcela zjevně není ani ekonomicky a ani personálně oddělen od této společnosti. Žádnou z těchto skutečností přitom žalobce jakkoli kvalifikovaně nerozporuje. Ve svém souhrnu pak všechny tyto okolnosti svědčí o záměru žalobce, případně společnosti FORESTA SG, a.s., získat výhodu – dotaci – umělým vytvořením podmínek pro její poskytnutí. Argumenty týkající se dostatečnosti marketingového průzkumu vzhledem k hodnotě zakázky či o dodržení minimálního a maximálního počtu účastníků vzdělávacích akcí se zcela mýjejí podstatou.
71. Soud žalobci přisvědčuje, že uvedené skutečnosti jsou ve správních rozhodnutích obou stupňů uvedeny pouze takto, bez jmenování konkrétního software apod. Soud si je vědom toho, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nedostatek důvodů nelze zhojit ve vyjádření k žalobě (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71, či ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 As 110/2008-99). O takovou situaci se však nejedná; rozhodnutí správních orgánů nejsou nepřezkoumatelná, jsou srozumitelná, jsou v nich obsaženy právní úvahy, na jejichž základě SZIF i žalovaný posoudili otázky stěžejní pro toto specifické správní řízení, a jsou opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč rozhodli tak, jak je uvedeno ve výroku napadeného rozhodnutí; chybí toliko uvedení konkrétních názvů. Soud rovněž dodává, že ze správního spisu, zejména ze zpráv o vykonané supervizi, vyplývá, že správní orgány měly skutkový stav zjištěn dostatečně pro učinění shora uvedených závěrů. Navíc soud upozorňuje, že žalobce nesporoval, pro rozhodnutí ve věci podstatnou skutečnost, tj. samu existenci dotčeného software, nýbrž jen správním orgánům vytkl absenci jeho řádné specifikace. Soudu se pak ve světle shora uvedeného jeví námitka chybějící řádné specifikace software jako účelová.
72. Pokud jde o porušení kap. 8 odst. 4 části B Pravidel, soud se ztotožňuje s žalovaným, že toto je v podstatě pouze důsledkem výše uvedeného porušení kap. 3 písm. k) části A Pravidel, především majetkové a personální propojenosti žalobce se společností FORESTA SG, a.s. jakožto beneficentem.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

73. Soud proto ani tuto námitku žalobce neshledal důvodnou.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

74. Lze tak uzavřít, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a judikaturou soudů, soud ve správních řízeních neshledal ani procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, proto soud nedůvodnou žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
75. Výrok o nákladech řízení pod bodem II. rozhodnutí je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve věci samé úspěšný a úspěšnému žalovanému však prokazatelné náklady řízení nad rámec běžných činností správního úřadu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. března 2022

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.